

PREDIKUAK LAKUNTZA, 1838

<http://mediateka.fonoteka.com>

Nafarroako Gobernua - Gobierno de Navarra
Euskarabidea - Instituto Navarro del Vascuence
Nafarroako Euskararen Mediaketa - Mediateca del Vascuence de Navarra
<http://mediateka.fonoteka.com>

Iturria:

Jose M. Satrustegi, 1987, Euskal testu zaharrak I, Euskaltzaindia, Iruña.

Bertsio informatiko honen egilea:

Elea

Nafarroako Euskararen Mediaketak egindako lanak publikoak dira eta, Jabego Intelektualaren Legearen arabera jatorrizko idazlanak bestelako eskubiderik ez baleuka, nahi bezala erreproduzi daitezke.

PREDIKUAK LAKUNTZA, 1838

I

Principio de la Doctrina Christiana

Ayta gurea, edo Paternosterra

Ayta guria ceruetan zaudena santificabedi zure Yzena, betor guregana zure Erreñuba, cumplibedi zure borondatia ceruen bezala, lurrean ere. Egun iguzu egunorosco oguia barca izguzu guri gueren zorrac, guc gueren zordunei barcacen dioun bezala, ezcachazula uzi tentacioan erortera, baizic libra gaichazu gaiz gucietatic. Amen Jesus:

Ave Maria Graciaz betea, Jauna da zurequin bedicatuba zu zera andre guzien artean, eta bedicatuba da zure sabeleco frutuba Jesus:

Santa Maria Jangoyquaren Ama, zuc erreguzazu gu becatarien gatic oray eta gueren eriozaco orduban Amen Jesus.

Credoa

Credo nic ginistacen dut Jaungoico Ayta Guztis Podorosoaren baitan, Ceruaren eta lurrearen criadorean baitan, eta arren Seme bacar Jesucristoren baitan, cein concebitu

baizan ama birguñaren entrañetan espíritu sandubaren obraz eta virtutes, jayo zan Amavirguñaren gándic, padecitucuen pasio doloroso Poncio Pilatoren poderioaren azpian; Guruzian guruzificatu zen, ilzuten, orzizuten, jaychicen Yfernutara, andic irugarren egunean erresucitatucen il gucien artetic, iaucen ceruetara, an dago jarriric Aita Eternoaren escubietaco aldean; andic etorríco da azquen Juizioco egunean, vicien eta ilen juzgacera nic ala ginistacen dut espíritu Sandubaren baitan, Eliza-Ama sandubaren baitan, Sanduben comunioan, becatuan, barcacioan, araguiaren resureccioan, vície seculacoan Amen.

Salve

Salve Jangoicoac salvacechala Reyna misericordiarén Ama, viziza, Dulzura eta gure esperanza Salve Jangoicoac salvacechala zure deyás gaude Evaren ume desterratubac ayes, negarres, suspirios beteric valle negarresco onetan, ea bada andrea, Abogada gurea izulichazu gure gana Zure begui misericordiascoac eta guero destierronetatic guacen orduan eracusi zagazu zure sabeleco frutua Jesus: O Clementisima, O Piadosa: O Dulce virguña Maria erreguzazu gugatic Jangoicoaren Ama Santa mereci dezagun alcanzacea Jesuchristoren promesac Amen Jesus.

Día de Cenizas

Para qué fin instituyó la Iglesia la Quaresma: se puede predicar el Domingo de Quinquagesima.

Eldudire (nere Cristaubac) Garicimeco egun santuec; egun tristiciac, eta penosoac gorputcerendaco; baño egun gozoac, eta consuelo andicoac animendaco; egun preciosoac Justoarendaco bere pecatuec derela medio Jaungoicoarequi eguin dituen zorrac pagatceco, mortifiquen duela bere gorpuce varu egunequi, eta beste gañeraco obra onaquí: baño ascos preciosogocoac egun santuaieci pecatari Jaungoicoas eta bere animes atcenduric dabilienarendaco, alcanzatceco Jaun Dinoaren misericordie, naibadu siñesqui combertitu Jaungoicoagana penitencie verdaderoatequi: ala cantacen du Elicec austerre egunien Joel Profetaren Profecien combertimini ad me in toto corde vestro in jejunio et in fletu, et in planctu. Conbertimini ad Dominum Deum vestrum. Combertizaitezte nere gana viotz guzti guztitic varu egunequi, negarrequi, eta suspirioaquí: Combertizaitezte pecatari tristieci ceren Jaungoicoagana (esaten digu Profeta Santuec) cergatic Jaungoicoa da benignoa, misericordioso, sufrimentu andicoa, quia benignus, et misericors est. etc. ala combidecenditu Jaun Divinoac Pecatari tristieci penitenciera Profeta Sanduonen agotic egun sandu auetan; gayego dena añaditcen du etzaitela icaratu zuben pecatuen anditasunes, bada andieci badire ere Jaun Divinoaren misericordie andiegocoa da, patiens, et multae misericordiae, et praestabilis super malitia:

Ontara combidetcen ditu gure Eliz ama sanduec pecatari tristieci garicimeco egun sanduetan particularmente, baru egunequi eta beste gañeraco eliceco oficio, eta ceremonie tristiequi. Eta ala penitencie eguin naiduguleco demonstracioac, eta señaliaci ematen ditugu cristaubac Austerre egunien errecibicierequi Aus vedicatue Eliceco Ministroen escutic; autse buruen arceco señaliau beti izandude penitencieco señalie ala legue zarrien nola verrien: eta ala Tamarrec, Amnonec eguin cion agravioa asco sentitu zuelaco demonstracioa emateco betezuen bere burue autses, pena, eta sentimentu andierequi (lib. 2 Reg. cap. 13). Ni neráu acuseten naiz (esatencion Job Santuec Jaun Divinoari), eta eguiten dute penitencie autses beteriquen nere burue, hago penitentiam in fabula, et cinere (Job cap. 42). Ysraelgo gendie, icaraturiquen arrimetucenien Holofernes ayengana bere egercitu

formidablierequi, aplacatciagatic Jaungoicoaren ire ofrecitucitoten Sacrificioac Jaun Divinoari Sacerdotiec, eta beste gañeraco gendiec autses beteriquen beren buruec et erat cinis super capita eorum (Judit cap. 14). Mardoqueo icusi zuenien Amanec deseaten zuela Mardoqueoren generacio guztie acabatie, eta Judio guztiec ezpatan pasatie veztitucen penitencieco abituerequi betetcezuela autses bere buru guztie, eta erregiñe Esterrec manatzuen eguin cezatela penitencie bere gende guztiec (penitencie) conseguitceco erregue Asueroren gandic gende guztieren libertadie, eta onequiñ conseguitu zuten deseaten zuten guztie (Ester cap. 4). Jeremias Profetac bere lamentaciotan esaten digu Siongo Ancianoac betecituzten beren buruec autses penitencie eguiteco beren pecatues, consperserunt cinere capitas sua (Jerem. cap. 2). Danielec baru egunequi, eta oraciorequin batien betezuen bere buruec auses bere gendieren contra Jaungoicoac zauquen ire aplacaceco. Erregue Ninivecoac aditu cionien Jonas Profetari Jaungoicoa asarraturic cegoala bere eta beste gende guztien contra, demodo que acabatu naizuela berrogai egun pasatu orduko aduc quadraginta dies Ninive subertetur (Jon. cap. 3), amenza icaraguirriau adituzuenien Profetaren agotic beztitucen penitencieco avituerequi bere buruec autses betetce zuela, eta lo mismo eguin zuen beste gañeraco gende guztiec; eta conseguitu zuten Jaungoicoaren misericordie. Macabeoac lo mismo barutuciren solemnidade andierequi betecen citutela autses beren buruec (Maca. cap. 3).

Legue berrien lo mismo izandu de constumbrie paratie autse buruen penitencie eguiteco señaiec emateco. (Sn. Mate. cap. 11), esaten digu nola Jesucristoc berac esan cioten Corazain eta Betsaidaco, gendie, ha! biotz gogorrecoac! zuben aurrien eguin dituten milagroac eguin banitu Tiron, eta Sidongo gendien aurrien duderic gave aubec eguiñenzuten penitencie beren pecatues (zubec baño obequi) cilicioarequi eta autseriqui in cinere et cilicio penitentiam egissent.

Ceremonie bedicatuau onela obserbatu da bada gure Elizama Sanduec legue zarrien, eta legue berrien Pecatariec penitencie eguiñ nai dutelaco señaiec emateco: eta ala vetiero Austerre egunien obserbatcen du ceremoniau pecatariec penitencie eguiten asitceco Garicimeco egun sanduetan: lembicico bedicatcen du autse eliceco Ministroac Erramu egunien bedacatuciren erramubequi eguiñ ondoan: eta bedicacioau eguiteco dauzqui paraturic Eliceo oracia particular bazuec, choil tiernoac; eta ala esaten dio Sacerdotiec Jaun Divinoari lembicico Oracioan: Jaungoico omnipotentie, ta eternoa udiquiveza compasioa pecataries, eta barca zayozu pecatariei; igorrirazu Aingueru Santue Cerutic vedicatzera eta santificatzera Autse aubec; izan daitecen erremedioa zure icen sandue invocaten duten guztiendaco: eta pecatariec dezela confesatute, siñesqui damutasune arturic beroren Divina Magestadie ofenditues, berorren misericordieren bille humildadierequi eldudiren guztiendaco: eguizu (esaten dio Sacerdotiec) zure icen sandueren invocacioa dela medio, autse aubec errecibicen dituten guztiec alcanzadezatela beren pecatuen barcacioa, eta baite ere gorputceren, eta animeco osasune (proseguicen du Sacerdotiec) cta esaten dio: Jaun Divinoa, nai eztuzune pecatari tristiec condenatie, baicic conbertitcie, udiquizazu compasioa pecataries; eta zure misericordies, begiquede hazu autse aubec gueren buruen paratzera guacenaubec onequin izan dezagun diche alcanzatzeto zure misericordie dela medio gueren pecatuen barcacioa, proseguicen du Sacerdotiec, Jaungoico ominpotentie, eta eternoa nai hizandu ciñuena barcatcie Ninibitei cergatic eguin zuten penitencie beztitu ondoan abitu penitenciecoarequi beteric autses beren buruec; concedizaguzu guri ere gueren pecatuen barcacioa ayec bezala arcendugun esqueros gueren buruetan autse ayec bezala penitencieren señaletaco...

Asqui lizaque (ner Cristaubac) consideratie detencioarequi Oracio vedicatuautan Elizama

Sanduec esatcen diona Jaun Divinoari, guc ezaguzeco nola empeñetcen den Elizama Sandue Pecatariec combertitute, y jardaitecen Ceruco vidian: Autse vedicatuta Cristaubei buruen paratcen asten denian Jaungoicoaren Ministroa, esaten dio bacochari Memeto homo quia pulvis es, et in pulverem reverteris, acordaizaite guizona autse zarala, eta auts viurtu biar duzule; acorda zaite emacumia autse zarala, eta auts viurtu biar duzule; Ytz losagarriec. Ytz terribiliec Jaun Joicoac esanac Adani pecatue eguin zuenien. Ytz aubequi naidubada Eliz ama Sanduec irezarriaraci Pecatarie Jaungoicoas eta bere animes atcenduric vicidena considera dezan bere estadu miserablie, eta consideratu ondoan detenciorequi eguin dezan Penitencie bere pecatues: eriotzaren consideracioa bada asqui lizaque bacochari arreglatceco bere vicitcie; baño ontan consideratu faltan eguiten ditu Cristaubac pecatuec eta maldadieci ecin gayegos: Filosofo Gentillec Bracmanes daitcen ciren batzuec bere bicieci arreglatceco udiqitcen cituten sepulturec idiquiric beren atarietan acordatciagatic ichetic ateratcien eta sartceracoan eriotzas; beste batzuec jaten zuten guizonen calabazarqui eguiñicaco cazoletas acordatciagatic jatien ere eriotzas, memorionequi arreglatceco beren bici modue. O! nola confunditcen dute Cristau flojoa Filosofo virtuoso aubec cer eguiñen ezotezuten izandu balire Cristaubac esperatcen zutenac eriotzarequin batien Jucioa, eta Juciotic eternidadeco penac, edo Glorie eternoa?.

Baño gauza negargarrie por cierto! Cristioac ez pensatcie eriotzan eta gayego dena ez aditu nai izatie eriotzaren gaiñian itz egutie Jaungoicoaren Ministroac: Guizona arquicen bada peligoren batien estimatcen du norbaitec avisatcen badu peligroartas libratceco Peligrotic, eta ala videbatian badoye, eta norbaitec esaten badio Guizona etzuacela vide ortatic lapurrec esperan daude etc. General batec eman biarbadu Batalle bere enemigoaren contra estimatcen du abisetcen badu norbaitec cenbat gende dauquen bere enemigoac, cembat infanterie, cemat zaldisco, cer artillerie, cer posicio ocupecen duten bere enemigoac etc. Onequin trebe bada batalle emateco edo besetela erretiretceco: baño Cristioac eztu aditu nai eldudela eriotza ciertoa, eta ontaraco ezpada preparatcen galdue dela. Gauza negargarrie! eragani paregabecoa! Eriotzan ez pensatciec luzatubaleza Gure vicie bueno, edo ontan balego eriotza ez etorcie orduen arrozobie udiquilezaque, baño gure escuen dago vicie luzatcie, eta ez etorcie? ez por cierto, eriotza da ciertoa, eta gure viciec eztauec seguridaderic egun bateco ere...

Da ciertoa, da fedeco misterioa estatum est omnibus hominibus semel mori post hoc autem iudicium ala dago decretaturic Jaun Divinoaren decretoan: ezpaliz fedeco misterioare eguiiau dago ongui demostraturic esperienciarequi, nun dire gure aurrecoac? Orai 100 urte, orai 500, orai 1000 orai 2000 vici cirenac? illeciren. Adan vicitucen 930 urtes baño illecen. Malaleel 895. Jaced 962. Matusalen 969. Noe 950 urtien baño guztieci illeciren. Gueroztic gucioc ill viardugu? eztago erremedioric, ezta escapatuco emendic guizon aberatsenbat bere interesaqui? ez Jaune, guizon jaquinsube bere jaquindurierequi? eztare... Izanagati eriotza ciertoa: balu guizonaren viciec seguridade piscuat, orduen vicilaiteque bat descuidaturic, baño ezcaune eztauec seguridaderic egun batecore: Isaias Profetac esanen digu guizonaren vicie dela campoco belar, edo lorebat vezala. Job santuec arbola baten ostoa aiciac botacen duena bezala. Salomonec laiño piscoatequi comparecendu guizonaren vicie. Dabidec que, edo itzal batequi. San Crisostomoc dio lastercan doielala gure vicie eriotzaren bille postabat, edo corrio bat bere vidien bezala, edo balazoat fosilletic atera, eta blancora doyen becin ligero... San Doroteoc dela gure vicie vide bat dena peligros vetia, San Basilioc dela comedie bat bezala: ola esplicacen dire Doctore Sanduec: Nola bada escapatuco da guizona eriotceci? Guizonac naturalmente defenditu naidu bere vicie alimentuerequi, gaizquitcen bada medicamentuequi: eta cembatec opatu dute eriotza alimentuen, eta medicamentuen? Plinioren demboran

contatcen cituten Medicubec 300 emfermedade genero guizona illcecoac. Hebreo jaquinsuec contatu cituten 907 emfermedade genero guizona illcecoac. Elementu guztie dirade enemigoac guizona illceco urec itotcen du, subec erretcen du, aiciec acabatcen du, lurrec tragatcen du... nundic nai eldude eriotza nola eztaquiela. Nafarroco Erregabat arquitcen cen emfermo, eta Medicuec aguindu cioten empapatceco bere gorputz guztie aguardiente fuertes egunoro, operacioau eguiten aricela bere Medicue, lotu ondoan oyalac, edo mulluec arie ebquitceco etzauquen escueran Burice eta arrimetu zuen bela, eta onequin Polvorac bezala su artu, eta illic guelditucen. Ona nola ari betian egunducen Erregueonen vicie.

Emendic atera zagun contue zain laburra den gure vicie, eta zai combeniden prevenituric bicicie nere cristaubac. Ecce nunc tempus accetabile etc..